

מקבץ סיפורי רכש מאת ההיסטוריון אורי מילשטיין

ערך: צבי בן-צור

ההיסטוריון הצבאי אורי מילשטיין פרסם באתר האונליין news1.co.il סדרת מאמרים תחת הכותרת הראשית "האמת על מלחמת העצמאות". להלן רשימת קישורים לפרקי הסדרה העוסקים במפעל הרכש (או קשורים אליו בעקיפין, כמו הייצור העצמי של אמל"ח)¹:

1. [20.5.2016](#) - חיים סלבין שבזכותו ניצחנו
2. [27.5.2016](#) - המוח היהודי בתש"ח
3. [3.6.2016](#) - יצור נשק מתוחכם בתש"ח (לרבות פגזי מטען חלול ומטולי פיאט שאמורים להשמיד טנקים של הצבאות הערבים הסדירים שאמורים לפלוש למדינת ישראל לאחר הכרזת העצמאות)
4. [10.6.2016](#) - מדוע לא הורגשו מחדלי החימוש בתש"ח
5. [17.6.2016](#) - עסקת הנשק הצ'כוסלובקית בתש"ח
6. [24.6.2016](#) - משלוח נשק כמכונות חקלאיות
7. [1.7.2016](#) - תחבולות נגד האמברגו האמריקני בתש"ח (אמברגו אמריקני על מכירת נשק למזרח התיכון; פעילות יהודה ארצי בארה"ב; גיוסו של אל שווימר, שייסד את התעשייה האווירית בישראל; פרשת נושאת המטוסים "אטו", רכש ציוד קשר משוכלל בקנה מידה גדול²)
8. [8.7.2016](#) - טדי קולק רוכש נשק; רכש מקצינים בריטים בארץ-ישראל; עסקי רב סרן ניומן ואלוף משנה גור עם האחים סילבר; העזרה ליהודים של סרן היסטי; רכש מהבסיס הבריטי בסרפנד (צריפין); רכש משוריינים
9. [15.7.2016](#) - שוד נשק של אנשי הגדוד הרביעי של הפלמ"ח, בעזרת חברי המושב כפר אז"ר, מן המחנה הבריטי תל-ליטווינסקי (תל השומר) - מודיעין לקוי והסתבכות; רכש 20 מטוסים בריטיים משלטונות הצבא הבריטי בארץ, בפרוץ המלחמה, למרות האמברגו הבריטי על מכירת אמצעי לחימה ליהודים
10. [19.1.2018](#) - משלוח נשק באוויר ובים תחת אפם של הבריטים [הערה: התמונה במאמר היא לא של אוניית הנשק 'נורה' אלא של אוניית הנשק 'הזקן'/'מאסטרלה']

¹ . אין לראות בפרסום הקישורים משום אישור מצד מערכת אתר ההעפלה והרכש לנכונות כל הפרטים המופיעים בכתבות המקושרות או הסכמה עם הדעות המובעות בהן.

² . להלן התייחסותו של אל"מ (בדימוס) דניאל רוזן, מומחה בעל שם להיסטוריה של הקשר ב'הגנה/צה"ל, לדבריו/מסקנותיו של מילשטיין: בשלהי 1947 הייתה הערכות מקיפה להקמת צבא. הייתה התארגנות במבנה של חטיבת פלמ"ח, חמש חטיבות מרחביות, חיילות ושירותי עזר, במטרה להקים כוח צבאי של 50,000 איש. שירות הקשר גייס רבים מיוצאי הצבאי הבריטי, והבין שמערכת הקשר האלחוטי הניח שהפעיל עד אז, שהייתה מבוסס על העברת הודעות באיתות מורס, איננה רלבנטית ללחימה צבאית. נעשו אז שתי פעולות במקביל: מחד, היה ייצור עצמי מסיבי של מק-18, כמכשיר קשר עיקרי, מצד שני, יאן, בתמיכת בוגרי הצבא הבריטי, לחץ לרכש מסיבי של ציוד קשר צבאי מעודפי צבא בארה"ב וקנדה. שירות הקשר הוציא לארה"ב במהלך 1947 את מישה גורדין, "המהנדס הגדול", ומדיווחיו הבינו שאפשרי לשים יד על כמות גדולה של ציוד קשר צבאי. אכן, ב-16 בינואר 1948, אישר סוף-סוף בן גוריון את נסיעתו של יאן לארה"ב. יאן לא נאחז [כדברי מילשטיין], אלא שמח מאוד. ידיו דורו לא היו בשרשרת (קפלן היה מעורב). לא ידועים מקרים של "אסונות רבים (לרבות אסון הל"ה) שחוסר מכשירי קשר היה אחת מסיבותיהם" [ציטוט מדברי מילשטיין].